

Sentit de missió (II): «Estem cridats a millorar el món i la cultura del nostre temps»

El dinamisme propi de l'apostolat és la caritat, que és do diví: «en un fill de Déu, amistat i caritat són una sola cosa: llum divina que dona calor» (Forja, 565). L'Església creix per mitjà de la caritat dels seus fidels i, només després, arriben l'estructura i l'organització, com fruits d'aquesta caritat i per estar al seu servei.

18/07/2019

Amb traços vius sant Lluç descriu la vida dels primers creients a Jerusalem després de Pentecosta: «Cada dia eren constants a assistir unànimement al culte del temple. A casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor. Lloaven Déu i eren ben vistos de tot el poble. I cada dia el Senyor afegia a la comunitat els qui acollien la salvació (*Act. 2, 46-47*)». Amb tot, aviat arribarien les contradiccions: la presó de Joan i Pere, el martiri d'Esteve i, finalment, la persecució oberta.

En aquest marc, precisament, l'evangelista narra una mica sorprenent: «Els qui s'havien dispersat van anar pertot arreu anunciant la bona nova de la Paraula» (*Act. 8, 4*). A qualsevol li

crida l'atenció que, en moments en què la seva vida estava seriosament en perill, no renunciessin a continuar anunciant la Salvació. I no és un esdeveniment aïllat, sinó que reflecteix un dinamisme constant. Una mica més endavant hi ha una notícia similar: «Els qui s'havien dispersat amb motiu de la persecució que va seguir a la mort d'Esteve, van arribar fins a Fenícia, Xipre i Antioquia, sense predicar la paraula a ningú més que als jueus» (Act. 11, 19). Què movia aquells primers fidels a parlar del Senyor a qui trobaven, fins i tot en el mateix moment en què fugien d'una persecució? Els mou l'alegria que han trobat i que els omple el cor: «A vosaltres, doncs, us anunciem allò que hem vist i sentit, perquè també vosaltres tingueu comunió amb nosaltres» (1 Jn 1, 3). Ho anuncien, senzillament, «perquè la vostra joia sigui completa» (1 Jn 1, 4). L'Amor que s'ha creuat al seu camí... l'han de compartir. L'alegria

és contagiosa. I això, no ho podríem viure també els cristians d'avui?

La via de l'amistat

Un detall d'aquesta escena del llibre dels *Actes* és molt significatiu. Entre aquells que s'havien dispersat «n'hi havia alguns de Xipre i de Cirene que, en arribar a Antioquia, anunciaven també als grecs la bona nova de Jesús, el Senyor» (Act. 11, 20). Els cristians no es movien en cercles especials, ni esperaven arribar a llocs idonis per anunciar la Vida i la Llibertat que havien rebut. Cadascú compartia la seva fe amb naturalitat, en l'ambient que li era més proper, amb les persones que Déu posava al seu camí. Com Felip amb l'etíop que tornava de Jerusalem, com el matrimoni d'Aquila i Priscila amb el jove Apol·lo (cf. Act. 8, 26-40; 18, 24-26). L'Amor de Déu que omplia el seu cor els portava a preocupar-se per totes

aquestes persones, a compartir-hi aquell tresor «que ens fa grans i que pot fer més bons i feliços a qui el reben».[1] Si partim de la proximitat amb Déu, ens podrem adreçar als qui ens són més propers per compartir el que vivim. Més encara, ens voldrem apropar a més i més gent, per compartir-hi la Vida nova que el Senyor ens dona. D'aquesta manera, ara com llavors, es podrà dir que «la mà del Senyor era amb ells, un gran nombre de persones van creure i es convertiren al Senyor» (Act., 11, 21).

Una segona idea que podem considerar en vista de la història és que, més que per una acció estructural i organitzada, l'Església creixia —i creix— per mitjà de la caritat dels seus fidels. L'estructura i l'organització arribarien més tard, precisament com a fruit d'aquesta caritat i al seu servei. En la història de l'Obra hem vist quelcom similar. Els qui primer van seguir sant

Josepmaria estimaven els altres amb un afecte sincer, i aquest era l'ambient en què el missatge de Déu es va anar obrint camí. Com s'explica de la primera Residència: «“Els de Luchana 33” eren amics units pel mateix esperit cristià que transmetia el Pare. Per això, qui es va trobar a gust en l'ambient format entorn de Josep Maria i de les persones que eren al seu costat, va tornar. De fet, si bé un anava al pis de Luchana per invitació, s'hi quedava per amistat».

[2]

Ens fa bé recordar aquests aspectes de la història de l'Església i de l'Obra quan, amb el creixement que han tingut al llarg dels anys, hi ha el risc que confiïm més en les obres d'apostolat que en la labor que pot fer cadascuna o cadascun. El Pare ens ho ha volgut recordar últimament: «Les circumstàncies actuals de l'evangelització fan encara més necessari, si es pot, donar

prioritat al tracte personal, a aquest aspecte relacional que és al centre de la manera de fer apostolat que sant Josepmaria va trobar en els relats evangèlics».[3]

En realitat, és natural que sigui així. Si el dinamisme propi de l'apostolat és la caritat que és do de Déu, «en un fill de Déu, amistat i caritat són una sola cosa: llum divina que dona calor».[4] L'amistat és amor i, per a un fill de Déu, és autèntica caritat. Per això, no es tracta d'intentar tenir amics *per* fer apostolat, sinó que amistat i apostolat són manifestacions d'un mateix amor. Més encara, «l'amistat mateixa és apostolat; l'amistat mateixa és un diàleg, en el qual donem i rebem llum; en el qual sorgeixen projectes, en un mutu obrir-se horitzons; en el qual ens alegrem pel que és bo i ens basem en el que és difícil; en el qual ho passem bé, perquè Déu ens vol contents».[5] No està de més que ens

preguntem: com cuido els meus amics?; hi comparteixo l'alegria que procedeix de saber com soc d'important per a Déu? I, d'altra banda, intento arribar a més gent, a persones que potser mai no han conegut un creient, per apropar-les a l'Amor de Déu?

A les cruïlles del món

«Perquè si evangelitzo, no és per a mi motiu de glòria, ja que és un deure que m'incumbeix. Ai de mi si no evangelitzés!» (1 Co 9, 16). Aquestes paraules de sant Pau són un reclam continu per a l'Església. De la mateixa manera, la seva consciència d'haver estat cridat per Déu per a una missió és un model sempre actual: «Si m'ho hagués triat, tindria dret a un salari; però no ho he triat: és un encàrrec que tinc confiat.» (1 Co 9, 17). L'apòstol de la gent era conscient d'haver estat cridat per portar el nom de Jesucrist «davant

les nacions paganes i els seus reis, i davant els israelites» (Act. 9, 15), i per això tenia una santa urgència per arribar a tots ells.

Quan, en el seu segon viatge, l'Esperit Sant el va conduir a Grècia, el cor de Pau es dilatava i s'encenia a mesura que percebia la set de Déu al seu voltant. A Atenes, mentre esperava els seus companys, que s'havien quedat a Berea, explica sant Lluç que «s'indignava de veure la ciutat plena d'ídols» (Act. 17, 16). Es va dirigir en primer lloc —com solia fer— a la Sinagoga. Però li va semblar poc, i quan va poder va anar també a l'Àgora, fins que els mateixos atenesos li van demanar que es dirigís a tothom per exposar «aquesta doctrina nova que tu ensenyes» (Act. 17, 19). I així, a l'Areòpag d'Atenes, on hi havia els corrents de pensament més actuals i influents, Pau va anunciar el nom de Jesucrist.

Com l'apòstol, també nosaltres «estem cridats a contribuir, amb iniciativa i espontaneïtat, a millorar el món i la cultura del nostre temps, de manera que s'obrin als plans de Déu per a la humanitat: *cogitationes cordis eius*, els plans del Senyor persisteixen, manté per sempre els propòsits del seu cor (Sal 33 [32], 11)».[6] És natural que en molts fidels cristians neixi el desig d'arribar als llocs que «tenen gran incidència per a la configuració futura de la societat».[7] Fa dos mil anys, eren Atenes i Roma. Avui, quins són aquests llocs? Hi ha en ells cristians que puguin ser «el perfum que Crist» (2 Co 2, 15)? I nosaltres, no podríem fer alguna cosa per apropar-nos a aquells llocs, que sovint ni tan sols són llocs físics? Pensem en els grans espais en què moltes persones prenen decisions importants, vitals per a la seva vida... però pensem també en aquests mateixos centres de la nostra ciutat, del nostre barri,

del nostre lloc de treball. Quantes coses pot fer, en aquests llocs, la presència de qui promou una visió més justa i solidària de l'ésser humà, que no distingeix entre rics o pobres, sans o malalts, locals o estrangers, etc.

Ben pensat, tot això forma part de la missió pròpia dels fidels laics a l'Església. Tal com va proposar el Concili Vaticà II, *«Déu els crida a complir la seva pròpia comesa, a fi que, guiats per l'Esperit de l'Evangelí, ajudin com un llevat de dins estant a la santificació del món i d'aquesta manera, resplendint abans de tot pel testimoniatge de la seva vida, fe, esperança i amor, revelin el Crist als altres homes»*.^[8] Aquesta crida, comuna a tots els fidels laics, es concreta de manera particular en els qui hem rebut la vocació a l'Opus Dei. Sant Josepmaria descrivia l'apostolat de les seves filles i fills com «una injecció intravenosa al

torrent circulatori de la societat».[9] Els veia preocupats de «dur Crist a tots els àmbits on es desenvolupen les labors humanes: a la fàbrica, al laboratori, al treball de la terra, al taller de l'artesà, als carrers de les grans ciutats i a les senderes de muntanya»,[10] posant-lo, amb la seva tasca, «al cim de totes les activitats de la terra».[11]

Amb el desig de mantenir viu aquest tret constitutiu de l'Obra, el Pare ens animava, en la seva primera carta com a prelat, a «promoure en tots una gran il·lusió professional: als que encara són estudiants i han d'allotjar grans desitjos de construir la societat, i als que exerceixen una professió; convé que, amb rectitud d'intenció, fomentin la santa ambició d'arribar lluny i de deixar empremta».[12] No es tracta d'«estar a l'última» per una pruïja d'originalitat, sinó de prendre consciència del fet que, per als fidels de l'Opus Dei, «estar al dia,

comprendre el món modern, és una cosa natural i instintiva, perquè són ells —juntament amb els altres ciutadans, iguals que ells— els qui fan néixer aquest món i li donen la seva modernitat».[13] És una tasca bonica, que exigeix de nosaltres un afany constant per sortir del nostre petit món i aixecar els ulls a l'horitzó immens de la Salvació: el món sencer espera la presència vivificant dels cristians! Nosaltres, en canvi, «quantes vegades ens sentim temptats a quedar-nos en la comoditat de la vora! Però el Senyor ens crida per navegar mar endins i calar les xarxes en aigües més profundes (cf. *Lc* 5, 4). Ens convida a gastar la nostra vida al seu servei. Aferrats a ell ens animem a posar tots els nostres carismes al servei dels altres. Tant de bo ens sentim compels·lits pel seu amor (cf. *2 Co* 5, 14) i puguem dir amb sant Pau: Ai de mi si no anunciés l'evangeli!» (*1 Co* 9, 16)».[14]

Disponibilitat per fer l'Obra

Amb el desig de portar la Salvació a moltes persones, al cor de l'apòstol hi ha «la preocupació per totes les esglésies» (cf. 2 Co 11, 28). A l'Església hi ha hagut necessitats des del principi: el llibre dels *Actes* explica com Bernabé «es va vendre un camp que posseïa i va portar els diners als peus dels apòstols» (*Act.* 4, 37); sant Pau recorda en moltes de les seves cartes la col·lecta que preparava per als cristians de Jerusalem. L'Obra no ha estat, tampoc en aquest punt, una excepció. Tot just una setmana després d'arribar per primera vegada a Roma, el 30 de juny de 1946, sant Josepmaria escrivia per carta als membres del Consell General, que llavors era a Madrid: «Jo penso anar a Madrid com més aviat millor i tornar a Roma. Cal preparar — Ricard!—[15] sis-centes mil pessetes, també amb tota urgència. Això, amb els nostres grans conflictes

econòmics, sembla cosa de bojos. Tanmateix, és imprescindible adquirir casa aquí».[16] Les necessitats econòmiques en relació amb les cases de Roma no havien fet més que començar, i, com els primers cristians, tothom a l'Obra les veien com una cosa molt pròpia. En els últims anys, monsenyor Xavier solia explicar amb emoció la història dels dos sacerdots que van arribar a l'Uruguai per començar la labor de l'Opus Dei. Després d'un temps al país, van rebre un donatiu important, que els hagués tret del conflicte en què es trobaven. Tanmateix, no van dubtar ni un moment a enviar-lo íntegrament a les cases de Roma.

Les necessitats materials no van acabar en vida de sant Josepmaria, sinó que van durar —i duraran— sempre. Gràcies a Déu, les labors es multipliquen per tot el món i, a més, cal pensar en el manteniment de les

que ja existeixen. Per això, és igualment important que es mantingui viu el sentit comú de responsabilitat davant d'aquestes necessitats. Com ens recorda el Pare, «el nostre amor a l'Església ens mourà a procurar recursos per al desenvolupament de les labors apostòliques».[17] No és qüestió només que hi posem de la nostra part, sinó sobretot que aquest esforç neixi de l'amor que tenim a l'Obra.

El mateix es podria dir d'una altra manifestació meravellosa de la nostra fe en l'origen diví de la crida pròpia a fer l'Opus Dei a la terra. Coneixem bé l'alegria que a sant Josepmaria li donava l'entrega alegre que veia en les seves filles i en els seus fills. En una de les seves últimes cartes, va agrair al Senyor que haguessin viscut una «disponibilitat total —dins dels deures del seu estat personal, al món— per al servei de Déu en l'Obra».[18] Els moments

d'incertesa i contestació que es vivien a l'Església i al món feien brillar amb una llum molt especial aquesta entrega generosa: «joves i menys joves han anat d'un costat a l'altre amb la naturalitat més gran, o han perseverat fidels i sense cansament al mateix lloc; han canviat d'ambient si es necessitava, han suspès un treball i han posat el seu esforç en una labor diferent que interessava més per motius apostòlics; han après coses noves, han acceptat gustosament ocultar-se i desaparèixer, deixar pas als altres: pujar i baixar».[19]

En efecte, encara que la labor principal de l'Obra sigui l'apostolat personal de cadascun dels seus fidels,[20] no s'ha d'oblidar que promou també, de manera corporativa, algunes activitats socials, educatives i benèfiques. Són manifestacions diferents del mateix amor ardent que Déu ha posat als

nostres cors. A més, la formació que dona l'Obra requereix «una certa estructura»,^[21] reduïda, però imprescindible. El mateix sentit de missió que ens porta a apropar-nos a moltes persones, i a intentar ser llevat en els centres de decisió de la vida humana, manté en nosaltres una sana preocupació per aquestes necessitats de tota Obra.

Molts fidels de l'Opus Dei — celibataris i casats— treballen en labors apostòliques de tipus molt diferent. Alguns s'ocupen de les tasques de formació i govern de l'Obra. Encara que no constitueixen l'essència de la seva vocació, estar oberts a aquests encàrrecs forma part de la seva manera concreta de ser Opus Dei. Per això, el Pare els anima a tenir, amb una «gran il·lusió professional», «una disponibilitat activa i generosa per dedicar-se quan calgui, amb aquesta mateixa il·lusió professional, a les tasques de

formació i govern».[22] No es tracta d'acceptar aquestes tasques com un encàrrec imposat, que no té res a veure amb la vida mateixa. Al contrari, és una cosa que neix de la consciència d'haver estat cridats per Déu per a una tasca gran i, com sant Pau, de voler-se fer «esclau de tots per guanyar-ne tants com pugui» (1 Co 9, 19). Aquestes tasques són, de fet, una «labor professional, que exigeix una capacitat específica i acurada».[23] Per això, quan s'accepten encàrrecs d'aquest tipus es reben amb *sentit de missió*, per viure'ls amb el desig d'aportar-hi cadascú el seu gra de sorra. I per la mateixa raó, no els han de treure del món, sinó que, si escau, serà la manera en què estiguin al mig del món, i el reconciliïn amb Déu, i la *polleguera* entorn de la qual giri la seva santificació.

En la primera Església, els creients tenien «un sol cor i una sola ànima»

(Act. 4, 32). Vivien pendants els uns dels altres, amb una fraternitat encantadora: «Quan algú és feble, jo també m'hi sento. Si fan caure algú, tot jo m'encenc. (2 Co 11, 29). Des del lloc en què havien trobat l'alegria de l'Evangeli, omplien el món de llum. Tots sentien la preocupació d'apropar moltes persones a la Salvació cristiana. Tots volien col·laborar en la labor dels apòstols: amb la seva vida entregada, amb la seva hospitalitat, amb ajuts materials, o posant-se al seu servei, com els companys de viatge de Pau. No és un quadre del passat, sinó una meravellosa realitat, que veiem encarnada en l'Església i en l'Obra, i que estem cridats a encarnar avui, amb tota l'actualitat de la nostra lliure correspondència amb el do de Déu.

Lucas Buch

[1] Papa Francesc, Ex. Ap. *Gaudete et Exultate*, 19.III.2018, núm. 131.

[2] J. L. González Gullón, *DYA –La Academia y Residencia en la historia del Opus Dei (1933-1939)*, Rialp, Madrid, p. 196.

[3] F. Ocáriz, *Carta pastoral*, 14.II. 2017, núm. 9.

[4] Sant Josepmaria, *Forja*, núm. 565.

[5] F. Ocáriz, *Carta pastoral*, 9.I.2018, núm. 14.

[6] F. Ocáriz, *Carta pastoral*, 14.II. 2017, núm. 8.

[7] *Ibídem*, núm. 29.

[8] Concili Vaticà II, Const. dogm. *Lumen gentium*, núm. 31.

[9] Sant Josepmaria, *Instrucció*, 19.III. 1934, núm. 42.

[10] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 105.

[11] *Ibídem*, núm. 183.

[12] F. Ocáriz, *Carta pastoral*, 14.II. 2017, núm. 8.

[13] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 26.

[14] Papa Francesc, Ex. Ap. *Gaudete et Exultate*, 19.III.2018, núm. 130.

[15] Ricardo Fernández Vallespín era llavors l'administrador general de l'Obra i, per tant, qui tenia l'encàrrec de vetllar per les necessitats econòmiques.

[16] A. Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, vol. III, Rialp, Madrid, p. 45.

[17] F. Ocáriz, *Carta pastoral*, 14.II. 2017, núm. 8.

[18] Sant Josepmaria, *Carta 14-II-1974*, núm. 5.

[19] *Ídem*.

[20] Sant Josepmaria, *Converses*, núm. 51.

[21] *Ibídem*, núm. 63.

[22] F. Ocáriz, *Carta*, 14.II.2017, núm. 8.

[23] Sant Josepmaria, *Carta 29.IX.1957*, núm. 9.

.....